

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
20/2761

Vår ref
20/3629-5

Dato
7. september 2020

Forskrift til ny arvelov mv. og forslag om tidsfrist for hvor lenge en landbrukseiendom kan bli værende i et dødsbo - Høring

Viser til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 23. juni.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til høringsnotat med forslag til endringer i arveloven 2019 om jordbrukseiendommer som Landbruks- og matdepartementet har utarbeidet og sendt på høring fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Etter arveloven § 90 femte ledd er det kommunen som skal motta informasjon om at det er en jordbrukseiendom i dødsboet. I forslagene til § 98 fjerde ledd og § 119 a første ledd om frister for hvor lenge en landbrukseiendom kan være i dødsboet, er det fastsatt at det er kommunen som skal varsle boet om fristen. Videre er det i forslagene til § 98 femte og sjette ledd og § 119 a andre og tredje ledd åpnet for at "departementet" kan forlenge fristen og å la eiendommen selges på tvangsauksjon. Det fremgår imidlertid av høringsnotatet punkt 7.4 på side 18 at "myndigheten på samme måte som avgjørelsesmyndigheten etter jordloven og konsesjonsloven [er] lagt til departementet som kan legge myndigheten videre til hhv. kommune eller fylkesmann".

I motsetning til fylkesmannen som er et statlig organ og underlagt departementets instruksjonsrett, er kommunene selvstendige rettssubjekter og skal få sine oppgaver i lov, se kommuneloven § 2-1. Dersom departementet ønsker å legge myndighet til en kommune, skal dette skje gjennom lov eller forskrift i medhold av lov. Jordloven § 3 har bestemmelser om at departementet kan bestemme at kommunen kan ta visse avgjørelser i landbrukssaker, og konsesjonsloven § 2 første ledd sier at "Kongens myndighet kan overføres til kommunene". KMD er usikre på om myndighet som er lagt til "departementet" i arveloven, på

tilsvarende måte kan legges videre til en kommune uten at dette er regulert nærmere i arveloven, selv om dette er regulert i andre lover som regulerer jordbrukseiendommer. Dette gjelder særlig myndigheten til å forlenge fristen etter § 98 femte ledd og § 119 a andre ledd.

KMD mener at myndigheten etter § 98 femte og sjette ledd samt § 119 a andre og tredje ledd bør legges direkte til kommunen. Kommunen er i stor grad landbruksmyndighet for jordbrukseiendom etter jordloven og konsesjonsloven, samt forvalter av arealer etter plan- og bygningsloven. LMD viser som nevnt i høringsnotatet til at det kan være aktuelt å gi myndigheten til kommunene, og vi mener en slik overføring bør skje direkte i loven. Det å legge myndigheten til kommunene, vil også være mest i samsvar med prinsippet i kommuneloven § 2-2 andre ledd.

Det er også uklart om LMD har tenkt at myndigheten skal delegeres eller overføres fra departementet til kommunene, så vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at delegering til kommunene krever særskilt hjemmel.

Med hilsen

Hanne Finstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Øyvind Moss-Iversen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer